



Dr. Damsetter Robert

Budapest

Dívtér 2 II e 8

VELETT

ESZDOPOLITIKAI NAPLAP

Bérmontetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Szerkesztő dr. Marton Ernő, Felső szerkesztő Jámber Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 67.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1932 dec 1.

5693. FV
KISZLEV 2.

XV. LVI.
273. SZÁM

kolozsvári készítő bi-
bb román
már saját
en is min-
komoly és
sék esete-
vatkozásá-

va fel-
i tárcát

r 28. Az
szterelnök-
ramán fei-
felajánlja,
belügy-
niu, ami-
t vállalta,
erte támo-
adási szer-
oni a kor-
parlament-
támadási
a tárgya-
relnök el-
Vaidával
da vállal-
lére, egy-
nisztériu.

lap sza-
y volt
miniszteri
an akar

verul ko-
sül, hogy
szszobrá-
azt hang-
rabbra is
maradni,

g
m

ber 28.
örökben
vény re-
ü, mint
m eltör-
rendszer
ány ter-
znek.

na egyik
lését is-
ológusok
nyve az
fej. Kap-
an.

áz

egnyitó-

OS

g

ör

bemu-

dó Rt.
aron L.
n 9-77.

széles és erélyes és bőségi
sídóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utányomását csak a for-
rák megjelölésével engedjük meg

december 1.

A köztudatban ma már úgy él ez a nap, mint a legnagyobb román nemzeti ünnepek egyike. Tizennégy évvel ezelőt ezen a napon mondotta ki Gyulafehérváron az erdélyi románok anyasorsággal való egyesülését és ezen a napon foglalta írásba azokat a pontokat, amelyek alapján az egyesülést gyakorlatilag akarja megvalósítani.

Az egyesülés azóta megcélolhatóan politikai tényé vált, nemcsak a békeszerződések határozatai, de a román nép állapozatai és megingathatatlán akarata révén is.

Ezről-évről megemlékezünk mi is méltató sorainkkal erről a napról, hogy ezzel is dokumentáljuk lojalitásunkat és együttérzésünket az uralkodó román nemzet iránt. Megemlékszünk erről a napról, hogy kifejezést adjunk ama őszinte óhajunknak, hogy a megnagyobbodott Romániát minél boldogabbnak, megelégedettebbnek és nyugodtabbnak láthassuk, hiszen az ország nyugalma és boldogsága egyben a mi nyugalomunkat és boldogságunkat is jelenti.

De mindig hangoztattuk és hangoztatjuk most is, hogy a gyulafehérvári határozatok az egyesülés tényével még koránt sem lettek teljes egészükben végrehajtván. A gyulafehérvári pontok, amelyek megalkotói az ország alaptörvényeinek és ugyiszólván az egyesülés előfeltételeinek szántak, klasszikus módon formálják meg azokat az alapelveket, amelyek szerint a megnagyobbodott országot kormányozni kell. A gyulafehérvári határozatok tökéletes szabadságot és jogegyenlőséget ígértek az ittélő összes letelepedett népeknek és szociális igazságot a dolgozó osztályoknak.

Ezekből a gyönyörű ígéretekkel és elvekkkel eddig csak nagyon kevés valósult meg. Sohasem volt aktuálisabb, mint most, amikor újra az a párt van kormányon, amely tulajdonképpen szülőanyja volt a gyulafehérvári pontoknak, hogy ismét elhangozzék a figyelmeztető szó: „Még kézzel kell Gyulafehérvárra!”

Az idei december elsejét a szokottal is kihangsúlyoztatjuk „ogja megünnepelni az erdélyi románok. Miként a múlt évben, most is teljes együttérzésünkkel kívánunk kifejezést a román nemzet törekvései iránt. Az ittélő zsidóság mindig ki fogja venni a részét az ország békés fejlődéséért és boldogulásáért való munkájában. Ennek a fejlődésnek zálogát és előfeltételét azonban éppen a gyulafehérvári határozatokban látjuk és az egyetemes megünnepelésnek legszebb módja az lesz, ha minden igaz román törekedni fog arra, hogy a gyulafehérvári határozatokban lefektetett elvek végre valóssá váljanak.

A felemelt utlevél-illeték

Ma az egész világon fogolynak érzik magukat az emberek: a nyomor, a gond, a tehetetlenség foglyainak.

A szabad mozgás lehetősége minimumra csökkent.

A devizakorlátozások megbénították még azt a kevés kereskedelmi forgalmat is, amit a válság meghagyott.

Az országhatárok börtönök rácsaivá lettek, melyek mögött az emberek láncokat morzsolgatva szédlegnek.

Az utazások, tengeren és szárazon a felére csökkentek.

A munkás, a tisztviselő, a szabadfoglalkozású egyén nem utazik, részben azért, mert nincs pénze, részben, mert munkát, új életlehetőséget úgy sem találhat a külföldön.

Az élt és a nyomor kínai fala egyre zártabb elkülönülésbe kényszeríti a népet.

A gazdagok még a szegényeknél is takszerűsabbak lettek, éppen ezért ők sem utaznak.

A kormányoknak tehát mindenütt arra kellene törekedniük, hogy az amugyis elapadt, sápkórban szenvedő világforgalmat minden eszközzel elősegítsék. A vizum- és utlevélkényszer megszüntetése — a világháború utáni tizenegyedik évben — föltöbblet aktuális volna.

Ehelyett azonban mi történik? Legelőször is nálunk az történik, hogy az utlevél-illetékeket kétszeresére emelik.

Az amerikai éhségroham elő-csapata utban Washington felé

Newyork, november 30. Az éhségroham előcsapata utban van Washington felé. Utközben állandóan csatlakoznak a munkanélküliek a menethez. Az éhségfelvonulás résztvevői a szövetségi fővárosban téli rendkívüli segély meg-szavazását fogják követelni a kongresszustól 100 millió dollár értékben. Kö-rülbelül öt-hat ezer munkanélküli Washingtonba érkezésével kell számolni de-cember ötödikére.

Az osztrák pénzügyi vezetők tanács-kozást kezdtek a bankok újjászervezéséről

Bécs, november 30. A pénzügyi vezetők tanácskozást kezdtek a bankok újjászervezéséről, amely a Creditanstalt fenntartása következtében most már szükségessé vált. Hír szerint el-ejtették azt a tervet, hogy a Wiener Bankvereint és a Niederösterreichische Escomptegesellschaftot egyesítsék a Creditanstalttal. A tárgyalások tehát más rendszabályok körül forognak.

Meg fogják változtatni a tarifaegye-zményeket, a létszámot leszállítják és a vidéki fiókok megszüntetése útján is racionalizálásra törekednek. Súlyos fel-adat lesz az iparvállalatok kérdésének rendezése is. Egyes termelési ágakat egyik, vagy másik nagytézetnél össz-pontosítani fogják, azután sor kerül új-jászervezésükre.

Hindenburg kiáltványban fogja megindokolni, hogy miért kell ismét prezidiális kormányra biznia Németország sorsát

Berlin, november 30. Azzal a hirádsal szemben, mely arról számol be, hogy Hitler és Schleicher között a tárgyalá-sok megszakadtak, újabb jelentés sze-rint mára várják Hitler visszatérését Münchenből a birodalmi fővárosba és Schleichernek a nemzeti szocialista ve-zérrel lefolytatandó eszmecserejét. Schleicher a megbeszélés befejeztével kihallgatásra jelentkezik Hindenburg elnöknel és jelentést fog tenni a Hitler-rel folytatott tárgyalásról. Az elnök

dönt afelől, hogy kit jelöl ki a prezidiális birodalmi kormány kancellár-jává. Valószínűnek tartják, hogy Hindenburg elnök a kancellári designálással egyidőben kiáltványt bocsát közre, a melyben részletesen ismertetni fogja az elmúlt tizenkét nap tárgyalásait s le fogja szögezni, hogy a pártok magatartása minden más megoldást, mint a prezidiális kabinetet, lehetetlenné tett.

És teszik ezt akkor, amikor a régi ille-tékeket is csak igen kevesen és csak igen nagy áldozatok árán tudják megfizetni.

A kormány minden biznnyal újabb be-veleket remél a felemelt illetekkel.

Holott ennek pont az ellenkezőjét fogja elérni.

Azok, akik rászánták magukat egy-egy külföldi utazásra, most majd kétszeresen meg fogják azt gondolni.

Vizsont azok számára, akik valamilyen családi okból kénytelenek külföldre utazni, — az illetek felemelése való-ságos katasztrófát jelent.

Lehet, a kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy aki a mai világban utazni akar, ezt luxusszükségletének kielégítésére teszi, tehát fizesse meg ezt az igényét.

Am ebből az esetben progresszív kul-csot kellene alkalmazni az utlevél-illeté-kek kiszabásánál.

Különbséget kellene tenni a luxusuta-zók és ama utasok között, akik vala-milyen halaszthatatlan és főleg kényér-keresetükkel összefüggő ok miatt kénye-telenek külföldre utazni.

Eme utóbbi kategória számára egy, még az eddiginél is alacsonyabb illeték kiszabása volna az igazságos; vizsont a luxusutazók utlevél-illetékét háromszoro-sára, sőt négyszeresére lehetne felemelni.

Nagyon szomorú és főleg a demokrácia elveivel összeegyeztethetetlen, hogy a kormány rendelete minden jogos disz-tinkciót kizár és az „egyenlőség” kalodá-jába zár össze olyan embereket, akik anyagiak tekintetében korántsem egyen-lőek.

De az állami bevételek szempontjából sem mondható szerencsésnek az új ren-delet.

Mert amit az állam nyerni fog a vá-mon, azt elveszti a révén. Az utlevél-illeték magasabb lesz ugyan,

de azok száma, akik utazásra szánják magukat — egyre kevesebb.

S éppen azok fognak lemondani az uta-zásról, akiknek utazásából valamilyen szemlemi és anyagi haszon hiámlott volna az országra: kereskedők és intel-lektuálisok.

Ugy látszik azonban: az ilyen valóban magasabb szempontok nem érdeklik a kormányt.

II. Cuza

Cuza junior, úgy látszik, méltó hőstet-tekkel akarja kiérdemelni nagynevű apja és politikai tanítója örökét.

A töpördött és vézna apa csak máso-kat uszított felelőtlenül a brutalitásokra.

A drabális, hőrühögős fiú azonban öklét sem átalja a parlamentben igénybe-venni, ha az antiszemita eszmékről és különösképpen ha egy fizikailag is gyön-gébb és zsidó ellenfélről van szó.

Az egyik oldalon állott Misu Weiss-mann, az univerzális műveltségű ember és ragyogó szónok, aki méltóságos és emelkedett hangon védte meg a zsidó jo-gokat és becsületet, a rituális gyilkosság vádjának gyalázatos hamisítványával szemben.

A másik oldalon pedig az ifjabbik Cuza, aki a zsidó képviselő érveire csak gyalázkodó szavakkal és az öklével tudott replikázni. Mint ahogy csapáskezi matr-ók szokták vitás ügyeket elintézni.

Misu Weissmann mögött szeretettel és szolidárisan sorakoztak fel az egész romá-niai zsidóság.

II. Cuza gesztusa föltölt pedig itéljen a józan román közvélemény. Amelynek kép-viselői megmondották tegnap a kamará-ban, hogy II. Cuza ilyen cselekedetek után első lehet az antiszemita ligában, de utolsó lesz a civilizált emberek sorá-ban.

VILÁG TÖRKE

Gran Chaco vagy hogyan keicthezik a háboru

Irta: Johann Gramms

Minden intelligens ember tudja manap-ság, mit kell elképzelnie Gran Chaco alatt. Hatalmas, utatlan erdőrengető és pusztaság, veszedelmes, mert egy része gyilkos klímájú, a másik részén pedig vad indiánus törzsek cirkálnak, amelyek közül a felső Pilcomaye körül élő Tobus-nevű lovas törzs ismeretes a kegyetlenség-éről és vadságáról. A Chaco terület te-hát olyan ország, amelyet birtokbavenni nem tartanak kívánatosnak. Mégis állan-dóan veszekedések és háborus bonyodal-maktól hangos a szomszédos államok po-litikája, éppen e terület miatt. Erdemes tehát megtudni, mik ennek az úgynek gazdasági és politikai mozgatói.

Az elmúlt év decemberében egy botani-kus kutatóuton voltam Chaco közepén és pedig a paraguayi részen. Egy napom embereimmel az őserdőben, körülbelül 150 kilométerre északnyugatra a Rio Pil-comayetól rábukkantunk egy csapat guarni indiánusra, akik engem és embe-reimet elvezettek táborhelyükre. Itt egy fehérbőrű mindenféle térképeken dolgo-zott és méréseket eszközölt.

Ez az ember egy Luiz de Torres nevű spanyol hónapokon át tartó kutatás után egy fontos felfedezést csinált. Chaco Borealban rábukkant ugyanis olajmező-kre olyan területen, amely Paraguay köz-társaságé. Torres ur természetesen bizal-matlan volt irántam. Jól ismerte a dél-amerikai államok politikai viszonyait és tudta, hogy a gyöngébbnek engednie kell, amikor az erősebb veszi át a szót. Nem volt tehát hajlandó felfedezését, amely egyuttal roppant gazdagságot jelent ana-k, aki ki tudja aknázni, erőszak nélkül átengedni. Rövid együttlét után elvál-tunk. Luiz de Torres délfelé vonult, Rio Pilcomayehoz, hogy azután a folyam men-tén Assuncionba jusson. És magam embe-reimmel észak felé mentem a paraguay-bolivia—brazíliai határvidékre.

Nagy volt a meglepetésem, amikor két hónappal később Matto Grosso brazíliai államban megint találkoztam Senyor de Torres-szel. Megérkezett Assuncionba és itt azzal próbálkozott, hogy a nagytőkét megnyerje felfedezése számára. Azonban nincs olyan paraguayi állampolgár, aki akkora pénzösszeget tudott volna rendel-kezésre bocsátani, mint amennyire a for-rások kiaknázásához szükség volt. A kor-mányhoz azonban Torres ur nem akart fordulni, jól tudta ugyanis, hogy milyen intrikák működnek ilyen esetben és tudta, hogy milyen kevés eshet le az ő számára. Nem is volt paraguayi államp-olgár. Külföldivel pedig nem tekerőz-tek sokat, egyszerűen kinullázzák. És ha például nem mondaná meg a kormány-nak, hogy hol fekszenek az olajmezők, akkor az életével játszik. Senyor de To-res tehát azt cselekedte, amit mindenki más hasonló esetben megtenne, ami azon-ban ezúttal nagy hiba volt.

Assuncionban van egy vállalat, amely földek concessziójával, finanszírozásával és hasonló üzletekkel foglalkozik. Torres ide ment, hogy ennek az irodának a köz-vetítésével hajtsa fel a szükséges tőkét. Itt azt mondták neki, hogy jó lenne Boliviában tőke után kutatni és a felfede-zőt elküldték La Pazba egy bizonyos Senyor Papinóhoz, egy roppant gazdag emberhez, aki foglalkozik efféle vállal-kozásokkal. Az iroda hajlandónak mutat-kozott arra, hogy Torres urnak 500 ar-gentinai pezót ad át utiköltségre. A spanyol vállalta az utazást, szerezte ajánló-leveleket Papinóhoz, aki ma Boliviának legbefolyásosabb embere.

Luiz de Torres már a legközelebbi gő-zőssel elutazott volna Argentínába és in-nen vasuton La Pazba, ha a paraguayi kormány nem avatkozott volna bele ebbe az ügybe.

Közbevetőleg el kell mondanom, hogy Paraguayban a Chaco-terület biztosítása érdekében egy külön titkos rendőrség mű-

Brigitte Helm

dec. 2-án jön a Corso mozgóba

ködik, amelynek tagjai kizárólag guarani indiánusok. Ha egy idegen, akár kutató, akár vadász, vagy bárki, expedíciót akarna vezetni Gran Chacóba, akkor elsősorban Assuncionban keresi fel a szükséges kísérőszemélyzetet: vezetőket, szolgákat, hordárokat, szakácsot. Mindezek indiánusok és kevert fajták. Hivatalosan a kormány minden utazó számára egy guarani indiánust rendel ki azért, hogy megvédje őt a vad indiákkal szemben. A valóság azonban az, hogy a „kormány-indiánusnak” nincs más feladata, mint hogy az idegenek munkáját a területeken ellenőrizze és jelentést tegyen a kormány-nak. Senyor de Torres, aki egyébként pontosan ismerte a kormányférfiak szokásait, nem is sejtette, hogy milyen ellenőrzés alatt áll, éppúgy, mint ahogy én sem tudtam. Assuncionban egyébként alig van egy tucat ember, aki be lenne avatva ebbe a titkos rendőrszolgálatba.

A kormány pontosan értesült a spanyol titokzatos munkájáról. Tudta, hogy a rengeteg közepén olajmezőket fedezett fel. Tudta, hogy országról-országra jár pénzt szerezni, a felfedezés kiaknázására, de nem avatkozott bele az ügyeibe mindaddig, amíg Torres el nem ment abba a bizonyos irodába. Luiz de Torres pedig, akit még idejében értesítettek a kormány szándékairól, megszökött. Egy indián bárkán a Parana folyón Brazília határáig vitték, ahol újra találkozott vele Cuyaba városkában. Torres nagyon haragudott Paraguay államra és kormányára és egyre esküdözött, hogy Bolívia és a hatalmas Patino segítségével bírtokába veszi az általa felfedezett forrásokat. A bátor embernek sikerült is argentinai területre jutnia, innen vasuton eljutott hosszú kalandozások után Bolíviába. La Pazban Torres azonnal felkereste Senyor Patinót, aki egészen primitív ember volt, rikancsokból küzdött fel magát Délamerika leggazdagabb emberévé. Azonban a világválság az ő gazdagságát is kikezdte és az ő hatalma már csak látszólagos. Vagyona főleg Bolíviának ércbányáiból áll: cink, réz és eszűstbányákból. Akik pedig finanszírozzák ezeket a vállalatokat, nem is Bolíviában élnek, hanem ott csak bizalmi emberekkel dolgoznak. Hogy ezek a megbízottak nem dolgoznak mindig, sőt sohasem a beszélgettek érdekeiben, ennek legbeszédesebb bizonyítéka az, hogy az indiánusok állandóan lázadnak a bolíviai fensíkon.

Patino szívesen végighallgatta a spanyol felfedezőnek a jelentését és maga is azon a véleményen volt, hogy Torres szerette meg a tulajdonjogot ezekre az olajmezőkre. Patino nagyon jóviszonyban volt a bolíviai külügyminiszterrel és nyomban elment hozzá egy beszélgetésre, amelynek eredménye minisztertanács lett. A bolíviai kormány szívesen vette Luiz de Torres előterjesztését, hiszen Bolívia már régóta szerette volna megszerezni a paraguayi Chacót nemcsak gazdasági, hanem politikai és stratégiai szempontból. Paraguayjal harcra szállani nagy kockázatot jelent. Így azonban a felfedezés révén a két ország „üzleti” tárgyalásokba bocsátkozott.

Ez év áprilisában Paraguay fővárosában megjelentek egy délamerikai nagybank ügynökei, akik nem akartak egyebet, mint azt, hogy Paraguay adja el nekik a chacói olajmezőket. A bank vállalta, hogy három év alatt egy hatalmas kikötőt fog építeni Assuncionnal szemben. A Parana folyó jobbpartján és innen a Chacón át vasutvonalat épít az olajmezőkre. Paraguay kormányának tíz százalékos ígérték a források jövedelméből és ígérték, hogy az odaépítendő vasutvonalat ki fogják terjeszteni és bekapcsolják a bolíviai vasúthálózatba. Assuncionban azonban a kormány közben kimonodta, hogy minden talajkincs Chaco Borealban az állam tulajdona. A bankkonzorcium emberei tehát süket fülekre találtak. Paraguay nem volt hajlandó idegen kapitalistáknak átadni talajkincesit. Nem maradt más hátra, mint a háború, amit Patino összeköttetései és pénzeivel be is indított.

Ez volt előzménye a Paraguay és Bolívia közötti háborúnak.

Mikulásra töltőtollat ajándékozzon. Annak mindenki örül, 14 karátos arany pengyel 180 lejért szállít, nem tetszőt cserél Lepage Cluj.

Egy üveg IGMANDI...
Hogy, ha valakinek van...
Az Igmándi...
Készítve mindenütt

Nasznos tudni,

hogy a deris hangulat, a jó közérzet mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

Szorításban szenvedőknél, emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer természetes

Igmándi

készítménye válik be legjobban

Bécsben lapot kobzott el az ügyészség „a csernovici eset” jegyzőkönyvei miatt

Maniu és az osztrák szociáldemokrácia. A Dollfuss-kormány gyanús utazásai. Breitner távozása. Danneberg az utód. Az osztrák szociáldemokrácia zsidó feje

Bécs, november 30. Az ügyészség elkövetett Bécs egyik kedvelt délutáni bulvárlapját, a szélsőbaloldali szociálista Abendet. Mindenki azt hitte, hogy a Dollfuss kormány folytatnos és gyanúsra vált utazgatásainak külpolitikai szemponitu kitergetése és boncolgatása az elkobzás oka. Nagy volt hát a megrökönyödés, amikor másnapra kiderült, hogy az elkobzás nem politikai, még kevésbé külpolitikai szempontból történt, hanem... szeméremértés miatt. Az Abend közölte a csernovitzi Vorwärtsnek egy cikkét, mely Polia Vascauteanu letartóztatott és kommunizmussal vádolt munkásnőnek állítólagos megkínzóztatásáról számolt be nagy és háborzongató részletekkel. Ebbe a beszámolóba csuszak be azután olyan adatok, melyek által a jó bécsiek erkölcsét látta veszélyeztetve az ügyészség.

Az elkobzás okának találgatása és el nem találása napján az összejártó a Dollfuss minisztérium tulajdosan nagy mozgékonyaságával foglalkozott és tovább kombinálta, variálta azokat a szemponitokat, amikkel az Abend kísérte a miniszterek utazgatásait. Egyik nap Salzburgban tárgyalt az osztrák kancellár és pedig — gyanus, szörnyen gyanus! — a hadügyminisztere és monarchista igazságügyminisztere kíséretében Held bajor miniszterelnökkel. A merész fantáziájuk kísértették, hogy egy bajor-osztrák szövetségről elmélkedtek, melynek Magyarország lenne a kiegészítő része e Olaszország a patrónusa. Bizonyíték: Másnap Budapesten íggett-mozgott az aprócska termetű Dollfuss (a bécsi kávéházi élc meglő nagy határozta, amikor a 150 centiméteres osztrák nagyság megjelent Genfben, az amerikai delegátusok sietve hazaküldték: Megkerült a Lindbergh-bébi) és ottan Gömbössel fraternizált. Hiába volt minden hivatalos cáfolat: Salzburgba keresztényszocialista pártüggyek, Budapestre az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés szót litották a kancellárt, — a fantázia keze az elkobzás olajfalj megkeveve, vidáman száguldott tovább és egy-kettőre már Németország feldarabolásánál és Habsburg Ottó hazatérésénél tartott. Erre is volt már bizonyítéka: az Ottó születésnapján celebrált misén ott volt a budapesti olasz követ is.

Az elkobzás valódi okát megtudva, nagyot kanyarodott aztán a szerkesztő. A Dollfuss-problémával, Romániára vetették magukat. Most már a hivatalos szociáldemokrata újság, az Arbeiterzeitung szentele hasábjait a kommunizmus és a sziguranca kérdéskomplexumának. Ez az újság is közölte a Vascauteanu valloását, persze óvatosan, kihagyva belőle a szemérem sértő részt, hiszen nem akarta az elkobzást kockáztatni és másnapra még ordítóbb betűkkel és lármásabb címszókkal Jossi Feldmann keserveit reprodukálta, ugyancsak a csernovitzi Vorwärts-ből és dr. Kizmann védőügyvéd közléseit nyomtatta le. A kommentárokból, amiket az újság a jegyzőkönyvekhez fűz, Maniu miniszterelnököt aposztrofáló sorok a legérdekesebbek. Leszögezi a szociáldemokrata újság hogy Maniuhoz az a híre, komoly politikus. Bizonyos szimpátiák veszik körül még abból az időből, amikor az erdélyi románokért küzdött. Maga Maniu is sulyt helyez arra, hogy európai nivóju politikusnak tekintés... és mégis ilyen panaszok merülhetnek fel a közigazgatásának szervei ellen. Egyébként az osztrák szociáldemokr.

ciának is megvan a maga külön szennázója erre a hétre. Breitner, akinek munkája, pénzfelhalmozó képessége nélkül elképzelhetetlen a mai Bécs kialakulása, a világhírű jóléti intézmények, iskolák, gyermekmenhelyek munkáslakások léte sítése, tényleg otthagya városházbeli íróasztalát, amely mellől a forradalom óta igazgatta Bécs pénzügyeit. A távozás oka még mindig ismeretlen. Hivatalosan a betegséget emlegetik. Breitnert félórta a megfeszített munka. De alig néhány héttel a lemondásának bejelentése előtt, még teljes gözzel résztvett a párt választási küzdelmében, népgyűléseken szónokolt, leleplezte a Creditanstalt bukása mögött megbúvó pénzügyi visszaéléseket, csupa tűz volt és élet erő. Egyszeriben aztán akkora betegség vett volna rajta erőt, hogy hosszabb szabadsággal sem lenne képes talpraállni? A találgatások mélyebb okokat pedzének. Politikai s gazdasági okokat. Breitner, aki a régi, a szakavatott hivatalnokokat meghagyta a városházán, még akkor is, ha történetesen keresztényszocialisták voltak, aki tehát objektív tudott maradni, a demokráta pártok fuzója mellett exponálta volna magát a Németországból átesapó fasiszta hullám leküzdése érdekében. És véget akart vetni a hivatalnokok fizetése körül dúló párt politikai küzdelemnek, mely az állam és

Amerika szót kér a Palesztina-mandátum ügyében

Az amerikai kormány igényt tart arra, hogy megkérdézzék a Palesztina-mandátum kérdéseiben

London, november 30. Ugyanakkor, amikor az angol kormány újra előrevetiti a palesztinai parlament árnyékát és amikor a Jewish Agency és a palesztinai Jisuv egyöntetűen foglalt állást a palesztinai törvényhozó testület ellen, Amerika újra beleszó a palesztinai mandátárius politika koncertjébe.

Az utóbbi időben sürű jegyzékváltás folyt le az angol és az amerikai kormányok között. Amerika ugyanis igényt tart arra, hogy a mandátárius országok sorsába beleszólhasson és e körül folyt a jegyzékváltás az Irák-mandátum ügyében is. Amerika hangsúlyozta, hogy ebben a kérdésben is bizonyos jogokat tart fenn a maga számára és a jegyzékváltás során le is fektete magatartásának és igényeinek elvi alapját.

Az angol alsóház legutóbbi ülésén Lord Apsley interpellációt intézett a külügyminiszterhez, hogy az angol és az amerikai kormányok közötti jegyzékváltás Nagybritánia kormányzása alatt álló összes mandátárius országokra vonatkozik-e és a lefektetett elvi megállapodás ezekre nézve is fentartásokat tartalmaz-e vagy csak Irákot illeti.

A távollevő Sir John Simon külügyminiszter helyett Macdonald miniszterelnök válaszolt. A miniszterelnök válaszában közölte az alsóházzal, hogy az angol kormány a jegyzékváltást elküldte a Népszövetség főtőkarságának a mandátum-bizottság informáltatása céljából és annak szövege a Népszövetség hivatalos lapjában fog nyilvánosságra kerülni. Illetékes helyről származó információk szerint Amerika az Irák-mandátum megszüntetése kapcsán bejelentette azon igényt, hogy a mandátárius kérdésekben az

a bécsi városháza között folyik és ame meggátolja, hogy a személyzeti és a fizetésbeli leépítés a tényleges pénzbeli erőnek megfelelően vitessék keresztül. Egyik tervével sem tudott a pártvezetésben belül többséget biztosítani magának. Ezért távozik most és helyét Robert Danneberg dr., a központi párttitkár foglalja el. A náci-sajtó ugyan úgy látja, hogy ez a személybeli csere nem jelent semmit: Az egyik zsidó megy, a másik jön... Am a hivatalos szociálista sajtó rezignált hangján és a kísérletezőszen, amelyek arra irányultak, hogy a lemondott Breitner tényleges távozását minél jobban kitöljék, megérik, hogy a változás súlyos jelentőségét beavatott helyen nem ismerik félre.

Az osztrák szociáldemokrácián pedig változatlanul rajta a „Judenschutztruppe” epitheton, valahányszor ellenfelei támadják. Néhány zsidónak jelentős szerepe van a vezetésnél — innen a jelző. A minap tartott pártkongresszusán is Otto Bauer — egyébként ama kevés számú szociálistavezérek egyike, akik formájában is megmaradtak a zsidóságban — pontosan leróják hitközségi adójukat — tartotta a jövő munkaterv irányelveit kijelölő, döntően fontos referátumot. Bauer a főgátja annak, hogy az osztrák szociáldemokrácia rátévelyedjék a német testvérpárt meggyére, mely márközi szomszedságot tart a polgári irányzattal. Azon munkál, hogy a törvényekben elevenen megmaradjon a formadalmi lendület és a munkások pillanatára se feledjék, hogy a kapitalista rendszer lerombolása a végcél. Ezért van, hogy Ausztriában nincsen talaja a kommunizmusnak, a proletáriátus osztatlan egységben él és kivethetetlenül tartja pozíciót. És ezért van, hogy minden pártmenti összetűzésnél a Bauer feje felül, amely köztudomásulag és hangsúlyozottan a szociáldemokrácia feje, repül a tinta, meg a hamutartó, mert az egész pártot vélik eltalálni és megsebezni, akik őt támadják. Rátermettségénél, erkölcsi és észbeli tulajdoságainál fogva Bauer jelentős nyeresége pártjának. Viszont a zsidóságnak épi ilyen jelentős vesztesége, hogy ez a hatalmas koponya a gazdasági élet törvényeinek ez a tudó, nem zsidó területen munkál és tevében veres posztó a zsidóellenesség vérben forgó szeme előtt: tehát fokozza az ellenünk izgágáskodó gyűlöletet. (g. s.)

A va

Öt órán háztulajd

Bucuresti

(Az Uj Ke tagjai tegn ülte össze ságok rend lalkozott. ter beterte javaslatot, után hat ói órán k mány tagi probléma k nem mezög védelmébe polgári tan vény hatás közül is csa helő jelzák a törvény Mint ism két csoport sek általr a városi ad csupán a szükségese hogy az els a tegn e ban az utó sére és P felelően do a Carentul tartalmazza:

1. 1933 nek az os polgárok, vállalatok lyeknek a csönök, adósság zett.

- a) Az
- b) Peri
- c) Bérle
- d) Bü
- e) Külf
- 2. 1933
- ingatlan
- 3. A h
- alatt is h
- 4. A h
- nem eszk
- tama al
- 5. Az
- 6. A b
- ítélésé vég

A bukare léssel fogad tartozások tervét. Egye ja élesen a ahogyan azt

Egy Tiszt

A városi tartozások rendezése a minisztertanács előtt

Öt órán keresztül vitatkoztak a miniszterek arról, hogy csak a háztulajdonosokat, vagy az összes városi adóssokat részesítsék-e törvényes védelemben

A mult likvidálása felé...

Bucuresti-Bukarest, november 30. (Az Új Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai tegnap este minisztertanácsra ültek össze, amely főleg a városi adósságok rendezésének problémájával foglalkozott. Popovici igazságügyminiszter betértesztette a vonatkozó törvényjavaslatot, amelynek intézkedéseit délután hat órától este tizenegyig, tehát öt órán keresztül tárgyalták a kormány tagjai. A vita azon centrális probléma körül forgott, hogy az összes nem mezőgazdasági adósságokat vegye-e védelmébe az állam, vagy csupán a polgári tartozások essenek az új törvény hatáskörébe, vagy pedig ezek közül is csak a városi ingatlanokat terhelő jelzálogtartozásokra terjedjen ki a törvény védelme.

Mint ismeretes, ebben a kérdésben két csoportra szakadt a kormány. Egyesek általános moratóriumot kívántak a városi adóssok számára, másik viszont csupán az ingatlanok védelmét látták szükségesnek. Egyidejűleg úgy volt, hogy az első álláspont fog érvényesülni, a tegnap esti minisztertanácsban azonban az utóbbi szempont jutott többségre és Popovici Mihály ennek megfelelően dolgozta át javaslatát, amely a Curentul szerint a következőket tartalmazza:

1. 1933 április 1-ig felfüggesztettnek az összes ingatlanok kényszervégrehajtásai, amelyek román állampolgárok, vagy Romániában székelő vállalatok tulajdonát képezik, amelyeknek alapját hitelek, jelzálogkölcsonök, váltók, stb. képezik, ha az adósság 1931 június 1 előtt keletkezett.

- Kövételt képeznek:
- a) Az állam, megye, község kövelelései.
 - b) Periodikus fizetések, nyugdíjak, tartásdíjak, stb.
 - c) Bérletből folyó adósságok.
 - d) Bünyügi eljárással kapcsolatos fizetések (megítelt kártérítések, stb.)
 - e) Külföldiek követelése.
2. 1933 április 1-ig a szóban forgó ingatlanok el nem idegeníthetők.
3. A hitelezők követeléseit ezen idő alatt is biztosíthatók.
4. A hivatalos aktákban átírás nem eszközölhető a felfüggesztés tartama alatt.
5. Az iratok megőrzik hatályukat.
6. A bírói eljárás a követelés megítélése végett folytatható.

A bukaresti sajtó általában helyesléssel fogadta a kormányának a városi tartozások rendezésével kapcsolatos tervét. Egyedül az „Universul” támadja élesen a kormányt emiatt, mint ahogyan azt a mezőgazdasági tartozá-

sok konverziójánál is tette. Általában a vélemény az, hogy a városi tartozások rendezése már 1929-ben kezdetét vette a kényszeregyezségi törvény meg szavazásával.

A városi kereskedők és iparosok milliárdos tartozásai is rendeződtek és likvidálódtak a kényszeregyezségi törvény segítségével, olyan feltételek mellett, amelyeket annakidején az adóssok számára tulságosan kedvezőnek találtak. A Jorga-kormány alatt kísérlet történt arra, hogy a multat általánosságban likvidálják, tehát a városi tartozásokat is rendezték valamilyen formában. A mezőgazdasági tartozások konverziójával egyidejűleg törvénytervezetet készítettek egy amortizációs pénztár felállítására, amelynek célja és hivatása lett volna adós és hitelező között barátságos megegyezést közvetíteni. A törvényhozó elgondolása szerint a városi adóssok bejelentették volna tartozásaikat és az amortizációs pénztártól kérték volna kedvezőbb kamat és fizetési feltételek megszabását. Az amortizációs pénztár a döntőbírság szerepét játszotta volna adós és hitelező között, megemegyezés esetén pedig bíróság döntött volna afölött, hogy az adós által felajánlott feltételek a hitelező részéről elfogadhatók-e, vagy sem.

A javaslatnak nagy hibája volt az, hogy tulságosan átfogó jelleggel bírt minden komolyabb pénzügyi alap nélkül. Eppen ezért nem is maradt meg belőle csak az állami tartozások amortizációs pénztárának létesítéséről szóló rész s ebből a pénztárból is már csak az igazgatósági tanács működik igen jól dotált fizetésekkel.

Jelenleg a mezőgazdasági tartozásokon kívül csupán a kereskedelmi és ipari adósságok részesülnek a kényszeregyezség révén törvényes védelemben. De mihielyst az állam magáévé tette azt az elvet, hogy a multból származó adósságokat, amelyeket tulzott kamatok terhelnek és amelyek a javak elértéktelepedése következtében is megnöttek — hozzá kell idomítani az adóssok fizetési

Hogyan nézne ki a parlament Maniu új törvényjavaslata szerint?

Mélyreható eltolódásokat idézhet elő a belpolitikában a választójogi reform

Bucuresti-Bukarest, november 30. (Az Új Kelet tud.) Mirto közlekedésügyi miniszter elkészült az új választói törvényjavaslattal, amelyet most Maniu miniszterelnök tanulmányoz. A reform a mandátumok elosztásánál kizárólag az egyes megyékben elért szavazatarányt veszi figyelembe, függetlenül az országosan leadott szavazatok alakulásától. Kolozs megye hat mandátuma ezek szerint a jövőben a megye választókerületeiben elért szavazatok arányában osztódik fel az egyes pártok között, egy kulcs szerint, amelynek lényege az, hogy a megyében összesen leadott szavazatok számát elosztják a kiosztásra kerülő mandátumok számával. A hányados fele képezi azt a minimális szavazatszámot, amelyet egy pártnak el kell érnie ahhoz, hogy a mandátumhoz jusson.

Ez a törvény egészen új képet adna a belpolitikai helyzet alakulásának. Az alábbi táblázat szemléltetően mutatja be ez a változást, összehasonlítva a

Ime:	Jelenlegi mandátum	Mirto eredeti javaslata	Az új javaslat
Nemzeti parasztpárt	274	171	213
Duca pártja	28	69	56
Bratianu Gh. pártja	14	27	19
Lupisták	12	23	12
Cuzisták	11	21	25
Magyar párt	14	21	23
Goga-párt	8	12	6
Szocialisták	7	12	10
Vasgárda	5	13	9
Jorgisták	5	3	2
Zsidó Párt	5	6	2
Néppárt	4	6	3

Sfatul Negustoresc	—	3	1
Stere	—	3	1
Konzervatív párt	—	1	1

Select mozgó nagy sikerrel folytatja Marlene Dietrich szenzációs filmjét a

Szőke Vénust

Sternberg rendezésében

Jön:

A bajnok!

Jackie Cooper csoda gyermekkel és Wallace Berry

az Égi titánok felejthetetlen cimpereplője

Egy csodás puder

FLEURS FORVIL

Tiszta való nem amitás, CZINK-nél készül legszebb festés és tisztítás

HÜLÉS?

Nem!

Fej- és derékfájás, Reuma és Grippa mint bármilyen hűléseknél az Aspirin tabletták felülmulhatatlanok.

A vásárlásnál ne felejtse el, hogy:

- csak egy eredeti Aspirin létezik.
- Kérjen kifejezetten Bayer-keresztrel ellátott tablettákat
- eredeti csomagolásban
- Doboz 20 tablettával
- Boríték 2 tablettával
- Óvja egészségét, vegyen Aspirint!

ASPIRIN

kéességéhez, nem lehet a törvényes védelmet a többi városi adóssoktól sem megtagadni. Ez ugyanis nem csak spe ciális egyenlőtlenség volna, hanem gazdaságpolitikai hiba is. Az új kormány, mint ismeretes, valóságos tergvadáságot dolgozott ki az ország gazdasági és pénzügyi reorganizálására. Az újjászere

vezés első feltételeinek a mult likvidálását tekintti Maniu. És a mult likvidálásához hozzátartozik a városi tartozások rendezése is. Valószínű, hogy a minisztertanács által elfogadott törvény javaslat, amely a városi adóssoknak csak egy kategóriáját védi meg, módosításokat fog szenvedni a parlamentben.

DECEMBER 1.
 zolyik és ame
 lyzeti és a fix
 es pénzbeli erő
 sék keresztül
 tt a pártvezet
 ztosítani mag
 és helyét R.
 zsponti pártit
 ajtó ugyan ug
 beli csere nem
 zsidó megy, a
 alos szocialista
 s a kísérletez
 yultak, hogy a
 eges távozásá
 gérzik, hogy a
 égét beavatoti

okrácián pedig
 udenschütztrup
 or ellenfelei tá
 jelentős szere
 nnen a jelző. A
 szsusan is Ott
 a kevés száma
 akik forma
 a zsidóságban
 zszégi adójuká
 erv irányelveit
 referátumot
 gy az osztrák
 yedjék a né
 re, mely máj
 rt a polgár
 , hogy a töme
 adjon a forra
 ássok pillanatn
 elista rendszer
 rt van, hogy
 a a kommunis
 sztatlan egy
 ül tartja pozí
 minden park
 er feje felé
 hangsúlyozot
 feje, repül a
 nert az egész
 s megebeznél
 ettségénél, er
 ágainál fogva
 pártjának. Vj
 llyen jelentős
 lmas koponya
 nek ez a tudó
 munkál és te
 zsidóellenessé
 tehát fokozz
 gyülöklet.
 (g. s.)

tum

rdezzék

erdezzék. Te
 yére vonatko
 ényé, hanem
 lva az összes
 illeti.
 ren Andrews
 tumkérdések
 cikket közöl
 at arra, hogy
 tét háza fog
 tum ügyé
 v rezolúció
 A legutóbbi
 oglalt állás
 rfiával egy
 m, illetve z
 en az Ame
 galakuláse
 sok — írja
 ban fejezik
 y a manda
 on és hogy
 etekések az
 Miután az
 ását adta z
 ényt tart
 ndátum al
 ódja ügyé

finai parla
 el igen al
 és nagyon
 utív poli
 i kormány
 is inkább
 éan Pale
 ka vezet
 n, a Zsidó
 nemcsak
 zditását is
 akor.

Rudolf Forster és Lucie Englisch jön a Corso mozgóba dec. 2-án

Szombaton este fél kilenckor:

A Magyar Színház Kamarajáték-ciklusának első előadása:

Crampton mester

Hauptmann-ünnep

Vasárnap d. u. 5-kor: Elcsérelt ember
 Vasárnap este fél 9-kor: Harmónia
 Hétfőn este fél 9-kor: Harmónia
 Kedden este fél 9-kor: Embert öltem
 Szerdán este fél 9-kor: Mindig lesznek Juliák.

Kérjen csak



Kapható mindenütt!

Értesítés

Somlyainál, Str. Iuliu Maniu 7., ahol e hó 15-től többszáz darab ki nem váltott kép, festmény, gobelin, rajz, karikatúrák s színnyomatok rendkívüli olcsón az udvaron kiárusítva lesznek.

Rámák már 5 lejtől kaphatók

Ha Ön Bucurestről beszél a

GRAND-HOTEL-re

gondol... Központi fekvés, legolcsóbb árak, legjobb kiszolgálás, és legtökéletesebb komfort

Rendfentartó intézkedések a mai kolozsvári nagygyűlésre

Cluj-Kolozsvár, november 30. A kolozsvári rendőrség a következőket közli a december elseji ünnepségekkel kapcsolatban:

A csütörtöki ünnepségekre való tekintettel, hogy a járművek torlódását el lehessen kerülni, a járművek közlekedése reggel 9 órától kezdve az ünnepségek bevezetéséig a következő módon fog megtörténni:

1. Az állomástól a Fötérig (a Központi szálloda sarkáig) a forgalom rendszerben folyik, luxusautók és bérkocsik részére. Teherjárművek csak a Mihály vitéz téri közlekedhetnek, míg onnan csak a Barithu vagy más mellék utcán mehetnek végig.

2. Monostortól a Motilor uton át a Fötér felé az összes járművek csak az Unió ucca kezdetéig, a Banca Nationala sarkáig közlekedhetnek, ahonnan letérhetnek a Bartha Miklós uccán és Hegedüs Sándor uccán az állomás felé, míg a Majális uccán és a Petőfi uccán

a Honvéd ucca és környéke irányában.

3. A Iorga uccán a járművek csak a Majális ucca, illetve Hegedüs Sándor ucca sarkáig mehetnek, ahonnan ezen a két uccán át letérnek.

4. A Honvéd uccáról a Fötér felé csak a Román Operáig mehetnek a járművek, innen a forgalom a Petőfi uccán át irányul Monostor felé és a Bocskay téren át az állomás felé.

5. A Foch marsall uccán egész nap rendszer lesz a forgalom.

6. Az autótaxi és bérkocsi állomások december elsejére a Fötérről átköltöznek a Jókai és Szentegyház uccákba.

Szesztalalom

Holnap, december elsején általános szesztalalmat rendelt el a rendőrség Kolozsvár város területére. Reggel 6 órától éjjel 1 óráig szeszitalt kiszolgáltatni sem bodegáknak, sem vendéglőknek, sem pinchehelyiségeknek nem szabad. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

Landau és a káhuhi kereskedelmi iskola pofozkodó igazgatójának sajtópere

A Galati ítéletből a bíróságnak a bizonyítás kiegészítését a zsidó képviselővé szemben akit elsőfokon egy hónapi fogságra ítélték el

Bucuresti-Bukarest, november 30. (Az Uj Kelet tud.) A galati ítéletből ma kezdte meg egy igen érdekes sajtópere fellebbviteli tárgyalását. Vádlottként Michel Landau zsidópárti képviselő, a Kisenevben megjelenő Unser Zeit című jiddis nyelvű napilap főszerkesztője állott a bíróság előtt. Az Unser Zeit megírta annak idején, hogy a káhuhi kereskedelmi iskolát az ottani Tarbut zsidó liceum helyiségében helyezték el. Az installálás alkalmával Hartea kereskedelmi iskolai igazgató minden ok és indok nélkül megpofozta a Tarbut igazgatóját.

Hartea sértve érezte magát és perelt

az Unser Zeit ellen. A káhuhi törvényszék első fokon Landaut, mint a lap főszerkesztőjét, egy hónapi és egy napi fogságra, valamint 50 ezer lej kártérítésre ítélté el. A fellebbviteli tárgyaláson Landau is megjelent. Kijelentette, hogy nem akar élni a képviselői immunitás jogával, ezzel szemben kéri a bizonyítás kiegészítését annak igazolására, hogy a vonatkozó cikket a lap káhuhi tudósítója küldötte be, ő tehát nem lehet felelős érte. Landau azt az eredeti tudósítással igazolta, mire a tábla helyt adott a zsidó képviselő kérésének és a per tárgyalását 1933 március 13-ra halasztotta.

KÖZGAZDASÁG

A közeljövőben megalakul a Legfőbb Kontingentálási Tanács, amely az áruk behozataláról dönt

Cluj-Kolozsvár, november 30. A hivatalos lap legújabb száma közli az áruk behozatal kontingentálásáról szóló rendeletet. Az országnak feltétlenül szüksége van külföldi nyersanyagokra s ezért kellett generálisan rendezni a behozatal ügyét. A Monitorul Oficialban közölt rendelet felhatalmazta a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy megalakíthassa a legfelsőbb kontingentálási tanácsot.

A kontingentálási tanács véleménye alapján a kereskedelemügyi miniszter szabja meg, hogy milyen árucikkek hozhatók be külföldről és milyen cégek milyen szerep jut az importban. A legfelsőbb kontingentálási tanácsban a Banca Nationala, az Iparkamarák Szövetsége, az UGIR, a Mezőgazdasági Kamarák és Szövetkezetek Központja, a Sfatul Negus-

toresc és a Bankok Egyesülete delegálnak és a kereskedelemügyi minisztérium pénzügyi, kereskedelmi és mezőgazdasági osztályai küldenek ki tagokat. A bizottság elnöke maga a kereskedelemügyi miniszter.

A legfőbb kontingentálási tanács fogja véleményezni a kompenzációs üzletek engedélyeit és meghatározza, hogy a behozatali kvóta kereteit milyen mértékben lehet átlépni. A Banca Nationala mellett létesül egy külön tanács, amely összhangba hozza a kintingens kérdését a devizarendelletekkel.

Az ország területén levő kereskedelmi és iparkamarák sürgősen táblázatot készítenek arról, hogy a hatáskörük alatt milyen cégek foglalkoznak külföldi árucikkek behozatalával.

Két új vállalat bekapcsolódásával újból üzembehelyezték a fizetésképtelenné lett temesvári Deutsch bőrgyárat

Timisoara-Temesvár, november 30. (Az Uj Kelet tud.) Emlékeztetés, hogy a múlt év folyamán váratlanul fizetési nehézségek közé került az országszerte ismert Temesvári Deutsch bőrgyár. A gyár vezetősége tárgyalásokat indított a hitelezőkkel és 60 százalékot ajánlott fel a gyár tartozásainak likvidálására. A hitelezők elfogadták a 60 százalé-

nak megfelelő 6 millió lejt kiegyezési bázisul s a gyár a megállapított terminusok szerint fizette a részleteket.

A gyár a múltban új helyzetbe került, amennyiben újból üzembe helyezték és szanálásába most két új vállalat kapcsolódott be. Ezek közül az egyik: a temesvári Ideál Bőrkereskedelmi Betéti-Társaság Deutsch Jenő és

Olcsón csak a termelőtől veheti!

Művészi gobelin-, festmény- és fényképkeretek gyári áron. Grätz rámagyár v. Bartha M. u. 16.

Társaság, a másik a temesvári „Deutsch István Bőrkereskedelmi Társaság”. Ez a két új cég, melyek közül az egyikben „F. Messner Comp. Ltda” Rio de Janeiro-ból is nagyobb érdekeltséget vállalt, a szanálás lehetőségét úgy biztosítja, hogy állandóan foglalkoztatja az újból üzembe helyezett gyárat s az áru feldolgoztatásért járó összeget a gyár hitelezőinek juttatja.

Egészen bizonyos azonban, hogy a közeljövőben nagyobb szabású tranzakciók lebonyolítására fog kerülni a sor a gyár további állandó üzemeltetésének biztosítására.

Karácsony előtt eltörlik az üzletek déli szünétét. A munkaügyi minisztérium a napokban rendeletet fog kibocsátani, melynek értelmében a karácsony előtti héten az üzletek déli szünétét eltörlik. Ugyancsak meghosszabbítják egy órával az esti zárórát is és egyben eltörlik a karácsonyt megelőző aranyvasárnapi munkaszünetet.

Külföldi érdekeltség vette át az aradi Azurul részvénytársaságát. Aradról jelentik: Az aradi Azurul gyár tulajdonosaival Götzl és Kepes Józseffel hónapokon keresztül folytat tárgyalásokat egy kölni ipari érdekeltség a gyár megvételére. A tárgyalások eredményeképpen a kölni gyárosok már át is vették az Azurul részvénytársaságát. A vállalat vezetésére Kölnből küldenek ki szakembereket.

Esett külföldön a pamut ára. Londonból jelentik: A nemzetközi piacokon a fontos nyersanyagok árfolyamai estek. Legnagyobb esés a pamut árakban történt.

A Banca Nationala akadályokat gördít az iparvállalatok által kért kompenzációs engedély elé. Ismeretes, hogy egyes iparvállalatok kompenzációs engedélyt nyújtottak be, miután a nyersanyaghoz szükséges devizák megszerzése akadályokba ütközött. A Banca Nationala az ilyen irányú autorizációkat hétről-hétre súlyosabb feltételekkel adja. Legutóbbi kikötése az, hogy az export szállítmányok ellenértéke még a kompenzációs engedély elnyerése esetén is teljes egészében deponálendő, úgy hogy a nyersanyaghoz szükséges devizatételek a cég számlájáról csak megfelelő igazolások után törölhetnek. Azonkívül megköveteli a jegybank, hogy az export ellenértékének huszonöt-harminc százaléka a Banca Nationala által kincstári célokra visszatérhető legyen.

Uj fájdalomcsillapító eljárás. Bécsből jelentik: Az orvostársaságban Steyskal tanár előadást tartott fájdalomcsillapító új eljárásáról, amelyre hosszas kísérletek után jutott. Fájdalommal csillapítja a fájdalmat, amennyiben fájdalommal előidézett anyagot fecskendez a bőr alá és különösen nagy eredményeket ért el izületi lobok eseteiben. Bemutatta egy betegét, aki izületi gyulladás következtében már alig tudta mozgatni dagadt végtagjait és a befecskendezés után bizonyos idő múlva nemcsak enyhültek, hanem megszűntek fájdalmai.

Kifogástalan tiszta, rituális libazsir és füstölthús napiáron kapható. Timisoara, Iskola u. 3.

DENES, POLLAK TEMESVÁR
 FABRIK
 ANDRÁSSY
 STRASSE
 TELEFON
 24

SZPECIAL TATEN STEPPDECKEN

A cuzi provo

Az tri Mi ké

Egy go kormá

Bucuresti

Uj Kelet tud... rany zavart... a korcsmár... áldozata lett... Zsidó Pár... érte kvalifik... egy egyetem... széről. Amíg... ágteljes nyu... ben tanuság... egy egyetem... kivételkötik... gesztusokkal... „szellemi” in... generációnak... fása nemcs... vonalának g... lenti, haner... Weissmann... borító támad... ság ellen, am... csak személy... szélyzetésév... ben is megvé... A kormány... professzor, a... alminiszter, ... tanár bélyeg... szavakban az... cóját. A par... Pompiliu Ion... niszter jelent... zet többsége... ilyen megnyi... nem elég. A... elnökségének... as szankciók... szoló méltatl... tizst megala... A kamara... Weissmann ze... zet által kiad... lis gyilkosság... vá. Felolvass... amelyek az is... a zsidó vallás... szlári és kie... ge...

Weissmann

niszter és be... re a ropirátra... amely ellen... 181. szaka... Kéri, ne eng... ilyen irányba... és gyors intéz... késő.

Cuza George

Weissmann... védelembe ves... A fiatal Cu... szöszökre és... mielőtt bá... volna, at... akinek leelik... Weissmann vi... jat, mire Rad... torkon ragadj... látták, felroha... Pavel Pavel

A kormány

irat felolvasás... végig, a legna... gadia a súlyos...

Az elnöklő

fegyelmi bizott... képviselőket... Amikor Weis... lyére, az időse... szolni, egy, ho...

A cuzisták ismét felháborító botrányt provokáltak a kamarában

Az ifjabb Cuza a parlament tribünjén súlyosan inzultálta Misu Weissmann zsidó képviselőt

A fegyelmi bizottság Cuzának 20 napra való kizárását javasolja

Egy gogistát, aki Cuza segítségére sietett, Pavel kormánypartit boxolt le a tribünről

Bucuresti-Bukarest, november 29. (Az Uj Kelet tud.) A kamara tegnap délutáni ülését ismét kínos és felháborító botrány zavartam eg. Landau után, — aki a korcsmáros Robu agresszivitásának áldozata lett —, most Misu Weissmann, a Zsidó Párt másik fiatal képviselőjét érte kvalifikálatlan inzultus, ezúttal egy egyetemi tanár, az ifjabb Cuza részéről. Amíg a romániai diákság méltóságos nyugalomról tett az utóbbi időben tanúságot, kétségbeesztő az, hogy egy egyetemi tanár és képviselő ennyire kivetkőzhetik emberi mivoltából és ilyen gesztusokkal szolgált „jó” példát a „szellemi” irányítása alatt álló ifjabb generációnak. Az ifjabb Cuza brutálisása nemcsak a román parlament színvonalának grvászos lealacsonyítását jelenti, hanem mindenekelőtt is Misu Weissmann személyén keresztül felháborító támadás az egész Romániai zsidóság ellen, amelynek érdekeit, ugyláztik csak személyi biztonságuk és életük védelmezésével tudják már a parlamentben is megvédeni a zsidó képviselők.

A kormány nevében Petre Andrei professzor, az illusztris közoktatásügyi alminiszter, ugyancsak jasií egyetemi tanár bélyegezte meg méltóságos szavakban az ifjabb Cuza boxprodukcióját. A parlamenti többség nevében Pompiliu Ionitescu volt pénzügyi alminiszter jelentette ki, hogy a román nemzet többsége nem azonosítja magát az ilyen megnyilatkozásokkal. Ez azonban nem elég. A kormánynak s a parlament elnökségének oda kell hatnia, hogy példás szankciókkal akadályozzák meg hasonló méltatlan és az egész ország presztizsét megalázó botrányok megismétlését. A kamara kedde délutáni ülésén Misu Weissmann zsidópárti a jasií diákszervezet által kiadott „Omorul ritual” (rituális gyilkosság) című röpiratot teszi szóvá. Felolvassa a röpirat egyes részeit, amelyek az ismert vádakhoz hangoztatják a zsidó vallás ellen és felujtják a tiszta észleli és kivi vérvadásokat.

„Ne engedjék a diákmozgalmat elfajulni!”

Weissmann felhívja az igazságügyi miniszter és belügyminiszter figyelmét erre a röpiratra, amely ellen a büntetőtörvénykönyv 181. szakaszát kell alkalmazni. Kéri, ne engedjék a diákmozgalmat ilyen irányban elfajulni. Több energiát és gyors intézkedést követel, amíg nem késő.

Cuza Gheorghe: Ön gyalázatos! Weissmann: Maga az, ha ilyeneket védelemben vesz!

A fiatal Cuza erre hirtelen felvált a szószerkekre és

mielőtt bárki megakadályozhatta volna, arcba üti Weissmann, akinek leesik a szemüvege és összetörik. Weissmann vissza akarja ütni támadóját, mire Radovici gogista odarohan és torkon ragadja. Amikor a képviselők ezt látták, felrohantak a szószerkekre.

Pavel Pavel kormánypartit leboxolta Radoviciot,

akviesztorok pedig Cuzát vitték el.

Weissmann hangsúlyozza, hogy az ilyen támadások sem fogják eltorzítani attól hogy népét és vallását megvédje.

A kormánypart, amely az egész röpirat felolvasását izgatottan hallgatta végig, a legnagyobb felháborodással fogadta a súlyos inzultust.

Cuza, az iskolásgyerekek Az elnök dr. Pop Jonel azonnal a fegyelmi bizottság elé utalta a verekedő képviselőket.

Amikor Weissmann visszatma a helyére, az idősebb Cuza el akarta gánoszolni, egy, hogy a zsidó képviselő, aki

szemüveg nélkül nem jól látott majd, nem elbukott.

Weissmann erre így szólt Cuzához: — Szégyelje magát, ön egyetemi professzor létére úgy viselkedik, mint egy iskolásgyerek!

Gh. Cuza válaszulni akar, de a többi ségi képviselők nem engedik szóhoz jutni.

Elnök erre felfüggeszti az ülést, mire azonnal összeül a fegyelmi bizottság, hogy az incidens ügyében határozzon.

A fegyelmi bizottság elhatározta, hogy Cuza Gheorghet

képviselőtársának tetteles bántalmazása miatt 20 úlésről kizárni javasolja.

A kamara előreláthatólag holnap dönt a javaslat felett.

Bucuresti-Bukarest, november 29. A kamara botrányos üléséről az alábbiakat jelentik még: Weissmann beszéde alatt a két Cuza állandóan közbeszólt. A beszéd így valóságos párbeszéd formáját öltötte fel. Amikor Weissmann hang sulyozta, hogy a zsidó vallás etikai páncsait átvette a keresztény vallás is, akkor Cuzák felkiáltottak:

— Menjen le a szószerke! Egy zsidó ne beszéljen a román parlamentben!

Weissmann kárhóztatta a diákságot, amely ilyen vérvadásokat terjeszt. Cuza erre kikérte, hogy Weissmann támadni meri a diákságot, majd hangsúlyozta, hogy erre a diákság fog válaszolni.

Stelescú vasgárdista viszont azt kiáltotta közbe, hogy a zsidók mind leányke reskedők.

Kizárás 20 napra

P. Ioanitescu: Biztosíthatom önt, hogy a román nép józan többsége nem azonosítja magát ezekkel a ferde nézetekkel.

Az ülésen egybéként Ghimbasanu lupista a városi adósságok ügyében szó lal fel és a kényszervégrehajtások fel függesztését kéri.

Mirto miniszter: Ön nyitott kapukat döngött!

Ghimbasanu: Modreanu lupista már régebben terjesztet be ilyen javaslatot.

Mirto: Mi nem tudunk olyan előrelátóak lenni, mint Modreanu.

Iordache kormánypartit Jorga beszédevel foglalkozik és kifogásolja, hogy a volt miniszterelnök a szenátusban sértegette a közoktatásügyi minisztériumot valamint a tanári és tanítói kart.

A kormány sajnálja a tör. ténket

Petre Andrei professzor, közoktatásügyi alminiszter válaszol: Mindenekelőtt sajnálatát fejezi ki afelett, hogy egy egyetemi tanár, annyira elfelejtkezett magáról, hogy érvek helyett ököllel válaszolt egy képviselőtársának.

Cuza felelni akar.

Mirto: Várjon, majd ha a fegyelmi bizottság kérdőre vonja, ott beszéljen.

Petre Andrei: A parlament tekintélyét lealacsonyítja az ilyen érvelés. Meggondolatlan és elhamarkodott cselekedetet mint egyetemi tanár is, sajnálom és szégyellem.

Cuza: Nem volt elhamarkodott, sem meggondolatlan!

Petre Andrei: Remélem, sajnálja, amit tett.

Cuza: Gheorghe: Nem sajnálom.

„Annál szomorubb”

Petre Andrei: Annál szomorubb. Ezután megvédi Jorga szenátusi támadásával szemben a tanítói kart, amely hiszen teljesíti kötelességét a legnehezebb viszonyok közepette is.

Pop Sigismund a máramarosi vasúti közlekedés mizériáit teszi szóvá.

Lazar Illés csatlakozik a felszólalóhoz.

Mirto közlekedésügyi miniszter reméli, hogy rövidesen megfelelő intézkedés-



Bársonysimaságu arcbört szeretne?

Használja a

RICHARD HUDNUT

készítményeket!

A krémek, amelyek a bőrt megfiatalítják és szebbé teszik, a rizporok minden színárnyalatban, különösen a hirs „pêche” (ószibarack) niansz, ruzsok, amelyek az arcnak a fiatalság természetes báját kölcsönzik — ezek a legnépszerűbb Richard Hudnut készítmények New-York és Páris előkelő hölgyközönségének a kedvencei, e krémek most már Romániában is kaphatók, a szaküzletekben. Próbálja meg egy hónapon keresztül csak a Hudnut készítményeket és meg fogja látni, hogy arcbörtét csodálni fogják a férfiak és irigyelni a nők.



RICHARD HUDNUT
NEW-YORK - PARIS

ket fog tehetni ebben az irányban. Stelescú tiltakozik az egyetemi tan. dijak túlmagas megállapítása ellen. Cociujna lupista csatlakozik. Petre Andrei alminiszter: A szegény és érdemes diákokat mentesítjük a tandíjfizetés alól. De tekintetbe kell venni, hogy az egyetemek sem tudnak működni, ha nincs bevételük. Ezután folytatták a felirati vitát. Breban kormánypartit elfogadja a javaslatot.

Pencoş bulgár szorosabb kereskedelmi kapcsolatokat kíván a külfölddel, majd Dobrudza és Cadrilater viszonyairól beszél és több iskolát kér.

Bucuresti-Bukarest, november 29. Cuza Gheorghet verekedését a folyosón is nagy izgalommal tárgyalták a képviselők. A kormánypartiak szemrehányásokat tettek a jasií egyetemi tanárnak és hangsúlyozták, hogy a parlament tekintélye elleni súlyos vétségére nem tudnak meafogadni.

Románia iskolaügyi statisztikája

Bucuresti-Bukarest, november 29. A közoktatásügyi minisztérium a genfi nemzetközi nevelésügyi hivatal megkeresésére a következő adatokat küldte a romániai iskolák számára:

Ovóda	növendékek	tanerők
2080	133.550	2393
Elemi	16.334	2.127.000

Szakisk.	növendékek	tanerők
436	47.684	5.292
Tanítóképző	99	17.083
Középiskola	443	100.306
Egyetem és akadémia	10	33.846
Szépítőművészeti főisk. és konzervatórium	3	6.810
		148

10 33.846 931

3 6.810 148

Meghalt Zinovjev,

a Kommunista Internacionálé volt elnöke

Moszkva, november 29. Zinovjev, az orosz kommunistavezér Moszkvában meghalt. Zinovjev egyidőben nagy szerepet játszott a bolsevik rezsim irányításában. Utóbb azzal vádolták meg, hogy szakadarságot akar előidézni a pártban és ezért megfosztották állásától, sőt a pártból is kizárták. Zinovjev egybéként sógora volt Trockijnak, Trockij nővérét vette feleségül.

Zinovjev egyike volt azoknak a zsidó származású vezetőknek, akiket fokozatosan felretolt az utból a szovjet hatalom. Az elhunyt jelentős szerepet vitt a forradalom előkészítésében és a svájci emigráció idején főmunkatársa volt Leninnek. Egyideig elnöke volt a kommunista Internacionálénak, kegyvesztése után mint szürke kis hivatalnok tengette életét.

Véres antiszemita tüntetést rendeztek a lemergi diákok

Lemberg, november 29. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőn példanélküli élességű antiszemita diaktüntetések zajlottak le a lemergi egyetemen. A lemergi főiskolai hallgatók megtámadták a zsidó diákokat az egyetem épületében és még az utcán is verték őket. A zsidó diákok közül száznál többen megsebesültek. Harminc három diákot letartóztattak. Hétfőtől

kezdve az egyetem összes fakultásai szünetelnek az előadások.

Lemberg, november 29. Az egyetemi tüntetés után a diákok megtámadták a zsidónegyedek. Több üzlet kirakatait beverték és több mint 200 zsidó járókelőt véresre vertek. Harmincöt közülük kórházba kellett szállítani.

EGYESÜLETI ÉLET

A marosvásárhelyi Helyiesoport közgyűlése és feketekavé estje. A marosvásárhelyi Cionista Helyiesoport dec. 4-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a Főter 44. szám alatti helyiségében megtartja ezévi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Vermes Ernő, az E. Zs. N. Sz. elnöke is részt fog venni. A marosvásárhelyi Helyiesoport Vermes Ernő elnök tiszteletére december 3-án, szombaton este 9 órakor ugyanott feketekavé estet rendez, amely előreláthatóan a legnagyobb érdeklődés jegyében fog lezajlani. A feketekavé est keretében Vermes Ernő elnök palesztinai elményéről fog beszámolni. A hivatalos program után tánc, római, tombola és buffet. Minden érdeklődőt szívesen lát az elnökség.

A Zs. N. Sz. temesvári helyiesoportjának héber-költők estélye. A Zs. N. Sz. temesvári helyiesoportjának ujonnan választott vezetősége nagyszabású munka- és kulturaprogramot dolgozott ki az idei téli évadra. A tervbevett kulturelőadások sorozatát az elmúlt szerdán este a Lloyd-klub nagytermében megtartott héber-költők jól sikerült estélyvel nyitotta meg a rendezőség. Az estélyt dr. Nobel Sándor elnök gondolatokban gazdag beszéde nyitotta meg, aki méltatta a héber költészetet. Utána Bárdi Teréz szavalta el több héber költő verseit frenetikus sikerrel. A kiváló művésznő szavalaival annyira magával ragadta a szépszámu közönséget, hogy elszavalt verseit többször is meg kellett ismételnie. A nem rég megalakult „Házámir“ zsidó dalárda is szép sikerrel szerepelt. A műsor utolsó attrakcióját Stern Henrik vezényelte alatt álló alkalmi korus héber dalait adták, melyeket a publikum lelkesen megtapsolt. A helyiesoport vezetősége az első sikeren felbuzdulva elhatározta, hogy ezeket a kulturelőadásokat hetenként meg fogja ismételni.

NYILTTÉR *)

ההרה!

למען הסיר מכשול, ולמען לא לחת יד לופשעים המכפשים ברכים עקלקלות לצוד חתימת רבנים ודיינים על יסוד שקרים וכזבים שאין שום ערך להם, הגני פונה בזה לכל רבני אונגריא, שעכנו-סלובנסקה ורומניא, בהודעה שהיים ולמן ווייסברג אחד ממחריבי כולל אונגארן נסע למדינתכם לאסוף חתימות להתר נישואין לבנו משה דוב ווייסברג הנמצא כעת באמריקא זה כבר ארבעה שנים ואשר נסע ממני בשלום ושלוה ואין על פי שאת והשפעת הוריו השפיעו עליו לגרשני אך ורק בעלילות שקר שאין שום יסוד לדבריהם כפי הדוקמנטים שונים שנמצאו בידי בחתימת רופאים גדולים ורבנים דארצנו, לכן הגני מבקש רחמים להיות היר והיר לא לפלל ברשרו אשר בחלקקות לשונו רוצה לצוד אחכם בחתימתכם. גם עתוני אמריקא פרסמו וההרות מאגודת הרבנים דאמריקא להיות זהיר ולא יהינו לחת שום חתימות שהוא בניגוד להדת ובניגוד לדיני ערכאות ואם במקרה יבא איוה דוקמנטים שהוא עליכם לדעת שהבן אדם היה פונה ומשתמש בכח הכסף שאסף זה כבר ארבעה שנים באמריקא ואשר לא שלח לי למהתי כל המון ומשתמש בכסף לאסוף חתימות על יסודות של שקרים וכזבים שאין אף שמץ של אמת בהם. האומללה המצפה לרחמי שמים לשלו

אסתר ליבע ווייסברג
בת הרב משה' שמעון הויזמן מחותנו
של הרב הגה"צ מוה"ר יוסף תיים
האנפולד זצ"ל

אחרי הדברים הנ"ל גם מצדינו נבקש מהרבנים שיחי להיות זהירים ומתונים בנגע לענין הנ"ל יעקב אלימלך מאנעס
אבדק'ק דעשע והגילגל
נשיא ואמכרל דכולל וי"ב ראש הלשכה הארנה

Felhívás. Herczeg Lajos ur fűszerüzletét f. év dec. 1-ével átveszem. Fel-szólitom Herczeg ur hitelezőit, hogy követeléseiket dec. 5-ig nálam jelentsék be, mert későbbi követelést nem ismerlek el. Marton Salamon Cluj, Str. Gh. Enescu 61.

(E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Érdekes ujlítás a Keren Hajjeszód munka terén

A Keren Hajjeszód erdélyi kuratóriuma három ingyenes palesztinai utazást sorsol ki az önkéntes munkatársak között

Az erdélyi Keren Hajjeszód központi kuratóriuma pár héttel ezelőtt igen érdekes ujlítás bevezetését határozta el a Keren Hajjeszód munka terén. Tudvalevőleg a jeruzsálemi főiroda delegátusainak munkáját az elmúlt évek során nagy mértékben megkönnyítette és eredményhez vezette az önkéntes munkatársak, kísérők közreműködése. A nagy lelkesedéssel dolgozó WIZO asszonyok és férfikísérők révén sikerült eljutni a zsidóság minden rétegéhez és megszerezni az eddig távol állók és a Palesztina-munka iránt érdeklődéssel nem bírók támogatását is az ország-építő munka számára.

A központi kuratórium most, kettős céltól vezetve, elhatározta, hogy az eredményesen közreműködő kísérők és többi önkéntes munkatársak között három másodosztályú ingyenes palesztinai utazást sorsol ki az elkövetkező hónapok folyamán s a sorsolás nyertesei részvévesznek a tavasszal rendezendő nagyszabású erdélyi Palesztina-kiránduláson. A nyertesek természetesen akkor is megteszik a palesztinai utazást, ha a tervezett erdélyi kirándulás valamilyen okból nem jönne létre. A sorsolás nyertesévei: három ingyenes másod osztályú hajójegy, tour-retour (Constancától-Constancáig), a hajón teljes ellátással. A kirándulók palesztinai vezetéséről a Keren Hajjeszód jeruzsálemi Főirodája gondoskodik, s a kirándulással kapcsolatos részletekről annak idején részletesen írni fogunk.

A KH erdélyi kuratóriumának ez az ujlítása, mint már fentebb említettük, kettős célt szolgál. Egyrészt gondoskodni akar arról, hogy azok, akik teljes odaadással vettek részt a Keren Hajjeszód munkában, azok személyes tapasztalatok révén is meggyőződhesse-nek arról a grandiózus munkáról, melyet a Keren Hajjeszód Palesztinában teljesített, s saját tapasztalataik alapján tudjanak beszámolni a látottakról. Ezzel a csekély rekompenciációval a Keren Hajjeszód már régen tartozik munkatársainak. Sajnos, nincs mód arra, hogy az összes munkatársak részéül-

hessenek ebben az ajándékban, azonban a KH akció megfelelő eredményei esetén kilátás van arra is, hogy a ki-sorsolandó ingyen utazások számát háromról — ötre emeli fel a kuratórium. Ha ez a módszer beválik, úgy azt az erdélyi Keren Hajjeszód rendszeresíteni fogja s évenként megismétli.

De egy második célt is szem előtt tartott a kuratórium, amikor a sorsolás megejtését elhatározta. A vezetőség az elkövetkező munka során fokozottabb mértékben kívánja a Keren Hajjeszód munkát, illetve annak egy tekintélyes részét, az eddigi módszerrel ellentétben, a delegátusok válláról az önkéntes párok és munkatársakra áthárítani. Ezáltal elérhető lesz az, hogy a delegátusok az egyes városokban csak egész rövid ideig tartózkodnak, beszervezik az önkéntes párok munkáját, abszolválják a nehezebb látogatásokat mindazoknál, akiket megnyerni nehezebb, s elérhető lesz egy tekintélyes idő és pénzmegetakarítás, ami a KH erdélyi netto eredményeit lesz alkalmas nagy mértékben feljavítani. Azok pedig, akik egy palesztinai utról visszaérkeznek, azok majd az eddiginél is nagyobb odaadással és hozzáértéssel fogják munkássá-gukat a KH szolgálatába állítani.

A sorsolásban résztvesznek mind-azok, akik akár a delegációval, akár anélkül eredményes Keren Hajjeszód látogatásokat tesznek, sőt résztvehet-nek azok városok önkéntes munkatársai is, ahova a delegáció nem látogat el, ha gondoskodnak megfelelő szá-mu KH jegyzés felhozásáról. Az összes részletkérdések tekintetében egyébként a Keren Hajjeszód központi irodája (Temesvár, IV. Bul. Berthelot 4.) készséggel szolgál közelebbi felvilágosítás-al.

Megállapíthatjuk, hogy az eddig, szűkebb körökben tett tapasztalatok tanúsága szerint óriási érdeklődés és általános szimpátia fogadta a sorsolás tervét, s Temesváron a Keren Hajjeszód akció legnagyobb részét az önkén-tes munkatársak maguk fogják lefolytatni.

Monte Christo

grófnő jön a Corso mozgoba

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, december 1.

Bukarest, 12: Gr. 17: Dinicu-zenekar: könnyű és román zene. 18.25: Dinicu-zenekar. 19.40: Opera, szünetben hírek.

Budapest, 9.15: Az Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangv. 12: Déli harangszó, időjárás, 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: S. Csengery Ilona m. séi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.30: A Mándits-szalonzenekar hangv. 6.30: Gyorsiró tanfolyam. — 7: Operatrésztetek. Zenekari hangverseny. 8: A rádió külügyi negyedórása. 8.15: Ruggiero Ricci hangversenye. Majd cigányzene.

Bécs, 22.15: Loránd Edit és kamarazene-kara.

Berlin, 21: Mozart: D-dur zongora-verseny.

Breslau, 19.15: Népdal.

Langenberg, 20: Katonazene, kösben da-lok lantkísérettel.

Stuttgart, 21: Olasz népdalok.

Vársó, 22.15: Táncczene.

Milánó, 19.30: Grammfón.

Róma, 20.45: Fall-operett.

Prága, 19.50: Katonazene.

Pozsony, 18.40: Grammfón.

Kassa, 19.25: Fuvola.

Oslo, 20.30: Rádiózenekar.

Stockholm, 21.30: Grammfón.

Toulouse, 21.45: Szimf. hangv.

Péntek, november 30.

Bukarest, 12: Gr. 17: Rádiózenekar. — 18: I. jel, H. E. 18.25: Rádiózenekar. — 19.40: Gr. 20: A filharmonikusok szimf. hangversenye.

Budapest, 9.15: Hangv. 12: Déli ha-rangszó, 12.05: A rádió házikvintettjének hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. — 1.15: Népkisai testi-nevelési tanfolyam. 2.45: Hírek. 3.30: A rádió diákköréje. 4: Zsögön Lenke magyar nótákat énekel. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5.30: Távol keletről, (Két mese). 6: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangver-senye. 7: Földi Mihály novellája. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Az Operaház előadásának közveti-tése. Verdi: Otello. Majd Jazz-zenekar

Bécs, 20: Verdi: Alarcosbál c. operája.

Berlin, 21.10: Ábrándok rádiózenekar-előadásban.

Breslau, 19.30: Régi és új táncok.

Vársó, 20.15: Szimf. hangv.

Milánó, 20.45: Enekhangv.

Róma, 20.45: Zenekari hangv.

Prága, 20.30: Beethoven szonáta.

Pozsony, 21: Népszerű hangv.

Kassa, 19.30: Operáriák.

Oslo, 20.45: Filharmonikus hangv.

Stockholm, 20: Fuvószene, 21.30: Népdalok.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora

Csütörtökön, december 1-én, este 9 óra-kor: Csók a tükrör előtt. (Fodor László óriási sikerű új vígjátéka. Ujdonság 2.odsor. Benes Magda és Földényi László fellépése. Sorozat-szám 3.)

A Magyar Színház kamarajáték-ciklusa a kath. gimnáziumban

Szombaton este fél 9 órakor: Crampton mester. (Ünnepi diszeloadás. Hauptmann Gerhardt születésének 70-ik év fordulóján. Az előadást bevezeti: Molter Károly.)

Vasárnap délután 5 órakor: Elcsérelt ember. Földényi László és Kerekes Róna fellépésével.)

Vasárnap este fél 9 órakor: Harmonia. (Ujdonság először. Molnár Ferenc legújabb háromfelvonásos családi idillje.)

Hétfőn este fél 9 órakor: Harmonia. (Molnár Ferenc legújabb háromfelvonásos családi idillje 2.odsor.)

Kedden este fél 9 órakor: Megöltem egy embert. (Rostand) világsikert aratott mélyhatású színjátéka. Ujdonság először. Benes Magda és Földényi László fellépésével.)

Szerdán este fél 9 órakor: Mindig lesz-nek Juliák. (Ujdonság először!) Utána az előadások a Magyar Színház épületében folytatódnak.

Az Opera műsora

Péntek, dec. 2: Andre Chenier (pre-mier.)

Vasárnap, dec. 4 (este): Andre Chenier.

SELECT-MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szöke Vénus. Marlene Dietrich szen-zációs filmje. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

Szinkor-mozgo műsora

Csütörtökön utoljára: A Hárem törvé-nye.

Pénteken nagy premier: Egy dal, egy csók, egy leány. Világsláger. Fősze-replők: Eggerth Mártha, Gustav Fröhlich.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)
Csütörtökön: Yorek, a vasgenerális. Wer-ner Krausz, Rudolf Forster, Grete Mosheim. Világhíradó. (Western Elektríc csodabeszélőgép.)

CORSO-MOZGO műsora

Susan Lenox. A Metro eddigi legna-gyobb produkciója. Főszerrepben Greta Garbo és Clark Gable.

Jön: Monte Christo grófnő!

IRANIA-MOZGO műsora

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor: Utoljára „Volt egyszer egy Valcer“. Főszerrep-ben: Eggerth- Marta, Verebes, Ralph V. Goth.

APRÓ HIRDETESEK

Egyeszeri közlésnél egy szó 5 lej, vas-tagból betűvel 6 lej. Legkisebb apró-hirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 szaszlek kedvezmény. Apróhirdetések tija előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyes mellékelve van.

Olesó Szappan! I-a minőségű házi-szappan 1 kg. 18 lej. Elsőrendű Takaré-k-szappan 1 kg. 20 lej szárazon kimérve. Kapható: Segesváry és Társai festék-üzlet, Cal. Victoriei No. 10 és fiókja: „FIX“ festéküzlet, P. Mihai Viteazul 40. (Vlad-cég mellett).

Eladó irodai tölgyfa íróasztal és tükrös márványlapos mosdó Str. Caragiale (Tompa Mihály ueca) 1. földszint jobb.

Kombinált ebédlőurszoba diógyökér-ből, továbbá hálószoba berendezés afrikai körte eladó. Berkovits műasztalos, Dore-bantilor 14.

Igen jó állapotban levő iratszekerényt és egy portable írógépet keresünk meg-vételre. Port a kiadóban.

Nősülné vagyonos, középkorú orvos; élettársul keres kimondottan szép, mű-velt urilányt hozománnyal. Leveleket „Karrier“ jelíggel a kiadó továbbít.

Ma, csütörtök

dalmas utján legmonument

Ma, csütörtök dalmas utján legmonument

YO

„A VA

főszerepeiben Róbert Forstheim. — Világ Electric csod

Nögyeleti

Nögyelet vasárnap déli a Newyork utánját. Ez a ter-pán azoknak a v-feszítéseknek, a zsidó Nögyelet v-vel az élükön a-lyezett szegény-tositása érdekében leti tea éppen ez-zsidó társadalom-er való tekintett-nek a társadalom

Meghalt Bö

Joli, Temesvár z-rendítő gyász-aviva-vezető, a-odaadó, önfeláldo-pig tartó szven-huszonhároméves-alig hét hónapi-munkában jött-Böhm János rö-közössége. Az egy-Barisszia élén ál-kába nyuló estéke-álól felszabadult-építését álmodta-másra találtak ne-egyéni életükben-után csak ebben-végül a létezés-mek az Aviva-ameyben hét hó-zavartalmban-ameyete odaadó-Temesvár egész-niát dulta most-gikus és megdöb-ölte meg. Vasár-temesvári zsidó-nagy részvétele m-Schück Bernát dr-főrabbi mondotta, dr. Rosenberg Os-ifjusági blokk el-halottat, szívbe-mi Miska.)

Högyeleti

Kész télikab-POMPADOU-sároljanak, DOUR kész-jök és

POMP

Cluj, Calea Rege

Veszek aranyat

Régi ékszereket ol-low ékszerész. Fő-— Fényes Samu-nyes Samu, a kivá-aki mint ismeretes-szlovákiaiban él, m-estből és Brassób- amit az ősz író é-napot Fényes Samu-mely alkalomból i-sok figyelmességgel-nyes Samu ma dél-itt említjük meg.„Uj Magyarok“ cím-szt társadalomtudo-ai folyóiratot indít-man is kapható. mint kiállításában-elfizetni az Uj Ke-és lehet.

HIREK

Royal-Mozgo

TELEFON 5-66. Az Iparkamara új palotájában TELEFON 5-66.

Ma, csütörtökön folytatják diadalmas útjukat a németül beszélő legmonumentálisabb Ufafilm,

YORCK

„A VASGENERALIS“

főszerepeiben Werner Krausz, Robert Forster és Grete Mosheim. — Világhírű. — Western Electric csodabeszélőgép.

— **Nőegyleti tea.** A kolozsvári zsidó Nőegylet vasárnap délután 5 órakor rendezte a Newyorkban követhető teadélutánját. Ez a teadélután egy etapja csupán azoknak a valóban emberfölötti erőfeszítéseknek, amelyeket a kolozsvári zsidó Nőegylet vezetői, Szabó Jenőnével az élükön a Napközi Otthonban elhelyezett szegény gyermekek létének biztosítása érdekében elkövetnek. A nőegyleti tea éppen ezért az egész kolozsvári zsidó társadalom ügye és a karitatív célra való tekintettel méltán kívánhatja ennek a társadalomnak a támogatását.

— **Meghalt Böhm Jánosné** — Zsigmond Joli, Temesvári zsidó társadalmának megrendítő gyásza van. Zsigmond Joli Aviva-vezető, a temesvári cionista életodaadó, önfeláldozó előharcosa két hónapig tartó szenvedés után meghalt. Alig huszonhárom éves volt Zsigmond Joli és alig hét hónapja asszony. A cionista munkában jött létre Zsigmond Joli és Böhm János rövid időre szabott életközössége. Az egyik az Aviva, a másik a Barisszia élén állott és azokon az éjszakákba nyúló estéken, amikor a napi robot alól felszabadulva a zsidó otthon felépítését álmodták munkájukban, egymásra találtak nemcsak közösségi, hanem egyéni életükben is. Négy évi jegyesség után csak ebben az esztendőben sikerült végül a létfeltételeit megteremteni ennek az Aviva-Barisszia házasságnak, amelyben hét hónapon keresztül a legzavartalabb harmonia uralkodott és amelyet odaadó szeretettel vett körül Temesvár egész ifjúsága. Ezt a harmóniát dulta most fel Zsigmond Joli tragikus és megdöbbentő halála. A szive ölte meg. Vasárnap temették az egész temesvári zsidó társadalom osztatlan nagy részvétele mellett. A gyászbeszédet Schück Bernát dr. józsefvárosi ortodox főrabbi mondta, majd a nyitott sírnál dr. Rosenberg Oszkár, a temesvári zsidó ifjúsági blokk elnöke búcsúztatta el a halottat, szívbemarkoló szavakkal. (Fried Miksa.)

Hígyeimi

Kész télikabátot és ruhát a POMPADOUR áruházban vásároljanak, mert a POMPADOUR készítményei olcsók, jók és sikkesek

POMPADOUR

Cluj, Calea Regele Ferdinand 21. sz.

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszereket olcsón átalakítok: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

— **Fényes Samu Kolozsváron.** Dr. Fényes Samu, a kiváló író és szociológus, aki mint ismeretes, emigrációban Csehszlovákiában él, meghívást kapott Bukarestből és Brassóba előadás tartására, amit az ősz író elfogadott. A tegnapi napot Fényes Samu Kolozsváron töltötte, mely alkalomból ismerősei és barátai sok figyelmességgel halmozták el. Fényes Samu ma délen Brassóba utazott. Itt említi meg, hogy Fényes Samu „Uj Magyarok” címen kitűnően szerkesztett társadalomtudományi és szociológiai folyóiratot indított, amely Romániában is kapható. Az ugy tartalmas, mint kiállításában kiváló folyóiratra előfizetni az Uj Kelet könyvosztályában is lehet.

— **Mérgek gázzal végeznek ki Amerikában egy halálraítéltet.** Newyorkból jelentik: Nevada állam Carson városában egy újfajta kivégzési módot próbálnak ki holnap. Az egyik halálraítéltet mérgek gázzal akarják kivégezni, mert sokak szerint állítólag ez a legembéresebb módja a kivégzéseknek. A kivégzésre egy külön üvegházat építettek, amelynek ablakain keresztül a közönség végignézheti a halálraítélt kivégzését. Carson városában tegnap óta özönlik a nép Amerika különböző helyeiről és előreláthatóan rengeteg ember fogja végignézni ezt a „humánus” kivégzési módot.

— **Jackie Cooper, a csodagyerek.** Kultur fejlődésünk különböző irányában időrelidőre feltűnik egy-egy gyermek, aki koránérett tehetségével egyhangú csodálatot vált ki. Jól emlékszünk a kis, alig 10 éves Jehuda Menuhim feltűnésére, aki világsikert aratott hegedű-tudásával. Nem is beszélünk Chaplin nagy felfedezettjéről, Jackie Coogerről. Ime most egy új név ékezi be magát emlékezetünkbe nagy lármával, mely lármát tartós lesz és mind jobban terjed. Jackie Cooperről van szó, akit a Metro fedezett fel. Legelőször „The Champ” (Bajnok) című filmben lépett fel és az első jelettől kezdve megvilanyozta és elbűvölte a közönséget. Ez a film ma Európában körüli utján van, oly sikert aratva, melyet a legrégebb és legnevesebb művészek is irigyelhetnek. Jövő hét folyamán öröknek is alkalmuk lesz efelől meggyőződni, mert a Select Mozgó Romániában elsőnek mutatja be e filmet. Mi, akik már láttuk, tanúsíthatjuk, hogy — a Metro dicsőségére legyen mondva — ez a film a mozgószínházat egy magasabb művészeti kategóriába sorolja.

— **Eljegyzés.** Schréter Dórit (Sighet) eljegyezte Diamandt Sie (Negrestli). (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ludwig Satz december 10-én nagy jiddis társulatával Kolozsvárra érkezik. Mindnyájan ott legyünk!**

— **A zsidó gyógyszerész-gyakornokok figyelmébe.** A zsidó gyógyszerészhallgatók vezetősége ezúton kéri Erdély összes zsidó gyógyszerész-gyakornokait, hogy haladéktalanul közöljék címüket a vezetőséggel. Cím: Lázár Rudolf Mensa Academica Judaea Cluj, Piata Mihai Viteazul 6.

— **A legnagyobb sportszenczió.** A Sport Enciklopédiája (Sport és játék). Két hatalmas lexikonkötet. 784 oldal, 500 illusztráció, 50 műmelléklet, egészvászon kötés, a régi 1500 lej helyett 248 lej Lepage-nál Kvár. Postán utánvétellel portómentesen.

— **Összehívták a francia kamara külügyi és pénzügyi bizottságát.** Párizsból jelentik: Mára összehívták a kamara külügyi és pénzügyi bizottságát együttes ülésre. Herriot ismertetni fogja a bizottság előtt a francia kormány álláspontját a hadiadósságok kérdésében.

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél** igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Borzalmas robbanás egy Laibach mellett szénbányában.** Belgrádból jelentik: Laibach közelében, a krasztincai szénbányában az anyagszállító vonat benzinnemzodonyának tartalva felrobbant és a bányában felhalmozott szén is ki-gyulladt. A hatalmas hőségben hat munkás elevenen megégett. A tűzoltóság csak hosszabb ideig tartó munka után oltotta el a veszélyes bányatűzet. A vizsgálatot folytatják a bányaudzem ellen.

— **Az összes emberj ismeretek tárháza** az egykötetes Genius Lexikon, 40.000 cikk, 110.000 sor, 1600 hasáb, 800 ábra és mellékletet füzeve, prop. kiadás, 120 lej, vászonkötésben 150 lej Lepage-nál, Kolozsvár. Beküldve portómentesen, utánvét portó 20 lej.

— **Letartóztatták Ludwig Renn-t.** Berlinből jelentik: Tegnapi este a berlini rendőrség házkutatást tartott a Marxista munkásiskola épületében és ezzel kapcsolatban tíz személyt letartóztattak. A letartóztatottak között van Ludwig Renn író, akit őrizetbe vettek, mert a házkutatás alkalmával talált iratok az bizonyították, hogy Renn büntendő cselekményeket követett el.



A kis bárak és az ugynevezelt „botté”-ok napról napra szaporodnak és mindinkább népszerűek lesznek. Néha vidám, máskor szentimentális muzsikája, a tánc elfelejteti velünk a mindennapi gondot és bajokat. Az elegáns nő igen jól tudja, hogy nem elegendő ilyen helyen csak egy estéli ruha. Eljeli mulatóhelyen a nő a férfiak csodálatának a tárgya. Ezen ezért nem hanyagolja el továbbá egyik legfontosabb kellékét: melior felelőzők Jockey Club kölnivizet dörzsöli be testét és nem felejt el, hogy retikülébe tegye a kis portasztor, amely ugyanezzel a nagyszersz kölnivizzel van megtöltve, hogy ezzel tisztítsa és frissítse magát az éj folyamán és főleg hogy leküzdje az izzadság elviselhetetlenül kellemetlen szagát.



AUTRES PRODUITS
Perle de Paris - Parisienne - Chat Noir - Rouge et Noir
VALÓDIÁK CSAK EREDETI LEPECSETELT ÜVEGCSEKBEK

— **Az új lengyel külügyminiszter Párizsban.** Párizsból jelentik: Josef Beck, az új lengyel külügyminiszter a francia fővárosba érkezett Genfből. Herriot fogadta a lengyel külügyminisztert, aki este elutazott Varsóba.

— **Ismét szabaddá helyezték az egyik vádlottat a katonaszabadsági ügyben.** Megírta az Uj Kelet annakidején, hogy az emlékezets Bodea-féle katonaszabadsági ügyben a vizsgálóbíró letartóztatta Kohn Jenő nagyváradi fiatal embert is. Tegnapielőtt járt le Kohn je. nő harmincnapos vizsgálati fogsága, melyet sem a vizsgálóbíró sem az ügyészség nem utított meg s így Kohn tegnap elhagyta az ügyészségi fogházat.

— **Eljötték a La Manche csatorna alatti alagut tervét.** Londonból jelentik: Macdonald az alsóházban interpellációra adott válaszában közölte, hogy a kormány a La Manche-csatorna alatti alagut tervét mostanság nem fogja újra felvetni.

— **Készen áll az új magyar-osztrák kereskedelmi szerződés.** Bécsből jelentik: Dollfuss szövetségi kancellár az új magyar-osztrák kereskedelmi szerződést nagy vonásokban készenállónak jelentette ki, amelynek már csak írásba foglalása van hátra. Winkler helyettes kancellár Grázban a sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatában azt hangoztatta, hogy az új szerződés rávidesen érezetnie fogja jó hatását a stájerországi idegenforgalomban és a tűzifa-kivitelben.

